

Nf. 60.3.

Q. D. E. V

PRAEMISSA

ALIQUOT HOSEAE PROPHETAE
LOCORVM EXPOSITIONE

III

EXAMEN AUTVMNALE

DEO IUVANTE IN ILL. GYMNAS. CASIMIR
ACADEM. CVM ORATIONE CENSORIA

A. D. XXX. SEPT. I. ET II. OCTOBRIS

IN SCHOLA SENATORIA AVTEM

A. D. III. IV. OCTOBR. MDCCLXXVI

MARENDVM

INDICVNT

DIRECTOR

ET

RELIQVI PROFESSORES

COBVRGI

EX OFFICINA PRIVILEGIARIA AHLIANA

Lactandi verbum, quo Latinus Hof. 2, 16 vtitur, Hieronymus quoque ad bona retulit blandaque verba, scribens: "Hoc significat lactabo eam, vt post poenarum magnitudinem, dolores pristinos repromissione mitiget prosperorum." Eodem significatu vsus est Syrus conuertens: משרל אנא לה *alliciam eam*. Idem vocabulum adhibet in sua explicatione Isaacides, qui simul primam verbi פתה significationem, *creuit, latus fuit*, Samaritanis atque Aramaeis vsitatam, respexit,

scribens: משרלה להמשך אחר לוואניר בלעו ומהו הפתוי *Alliciam eam ad tractum alium, losanger in lingua peregrina. Sed quodnam est illud spatium? פתוי est vocabulum, quod teste Buxtorfio Lex. Chald. p. 1869 in Bibl. Regiis Hob 38, 18 legitur, quodque a Samuele Clerico in Polyglott. Anglican. est praetermissum. Isaacides addit: "Et deducam te in desertum, id est, in captiuitatem, quae est instar deserti et terrae aridae, ibique ad frugem redibit, quia ei prodest, quemadmodum fecit voluntatem meam, postquam rebellauerat aduersus me."* Kimchius addit: "Faciam, vt animum inducat, corrigere se, dum sit in captiuitate. Est ex significatu פתוי latitudinis siue spatii, nam qui allicit socium, facit, vt trans-eat a consilio, quod ceperat, ad aliud. Sic Deus benedictus traduxit Israëlitas a consilio suo, quod ceperant captiui, indulgere cupiditatibus atque ingenio prauo, atque eos commouit ad relinquenda mala atque ad eligenda bona, vt dicitur Ezech. 36, 26.

Iam inquirendum est de intellectu sequentium verborum המדבר והלכתיה nam alii interpretes *ducendi* siue *deducendi*, alii *reducendi* assumerunt significatum. Illum *ducendi* habet Vulgatus: *Et ducam eam in solitudinem*: et Syrus scribens: *Et ducam eam in desertum* ומובל אנא לה למדברא Graecus hic manifesto est corruptus, transferens: *kai rázo ástn ós éghmon*, quae verba Hieronymus conuertit: *Et ponam illam quasi desertum*. Arabs eodem modo legit, quia conuertit: *Et faciam eam desertum*. Errorem igitur

ANALISA EIVSDEMGAR ABLEMA XX

tur librorum, versum antecedentem quintum, ubi verbum *τάξω* occurrit, respicientium, satis antiquum in vocabulo eodem latere puto. Variantem lectionem iam annotavit Drusus ad hunc locum adscribens: "Editio Basileensis ea, quae in octavo folium complicat, *ἀξω αὐτὴν εἰς ἔρημον*" quae lectio "quadrat cum veritate Ebraica." Nos quidem putamus Graecum scripsisse, καὶ ἀνάξω αὐτὴν, et reducam eam, quam reducendi notionem etiam agnovit Abrahamus ben Ezra, adscribens: והולכתיה אל ארצה ששב כמדבר "Et reducam eam, id est, in patriam suam, ut reuertatur instar deserti." Lectio igitur illa Graeci interpretis ὡς ἔρημον, illi alteri εἰς ἔρημον, quam habet codex Barberini atque Aldinus, longe est anteponenda, quam etiam praeoptarunt Hieronymus et Arabs. Quid? quod Hieronymus eandem clarius explicuit ad Ies. 63, 18 apponens: "Ecce ego seducam eam, et ponam eam quasi desertum, et statuam eam sicut terram absque aquis, et loquar ad cor eius — Consideremus ordinem singulorum, seducit eam, et facit esse desertam, et absque aqua, ut virtutum patiatur sitim. Quae postquam dixerit, sitiuit in te anima mea (Ps. 42, 2) quam multipliciter tibi caro mea, tunc loquetur ad cor eius, et lugentem consolabitur." Quamquam in Theodoro legatur εἰς ἔρημον, idem talia adscripsit, ex quibus colligere queas, eum ὡς ἔρημον in mente habuisse, addit enim: καὶ τέτοιον ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν ἔρημον καταστήσω ἀλλ' ὅμως ψυχαραγωγῆσω αὐτὴν, ἐν τέτοις ἔσαν τοῖς ἀλγενοῖς. Vacuam ab omnibus his bonis constituam, attamen consolabor eam his in moeroribus versantem. Est idioma linguae Hebraicae, quo animus humanus moestissimus cum deserto comparatur et locis sticulis, Hof. 2, 5. Ps. 143, 6. Dolores autem animi humani conferuntur cum siccitatibus aestivis, Ps. 32, 4.

Quod si legendum esse opineris εἰς ἔρημον, in desertum, ipsi interpretes in declaratione horum vocabulorum non consentiunt. Chaldaeus quidem intellexit locum miraculis idoneum, quale fuit illud desertum, quod Aegypto et Chananaeae esset interiectum. Sic enim conuertit: ואעבר לה נסין ומוֹתוֹת כמא דעברית לה במדברא "Et patrabo ei prodigia et miracula, qualia

qualia ei perpetravi in deserto. Hieronymus Hebraicam veritatem explicans opinatus est, solitudinem esse locum a malis vacuum, adscribens: "Et ducam eam, inquit, in solitudinem, id est, educam ex malis, sicut et prius de Aegyptiaca eduxeram seruitute, et loquar ad cor eius verba mollia." Iudaei contra recentiores, Isaacides et Kimchius, ut modo vidimus, intelligunt locum omnium miseriarum plenissimum, hoc est, ipsam captiuitatem. Verum enim vero ex ipsa contexta oratione atque ex optimis optimorum interpretum explanationibus apparet, hic locum plane nullum significari, sed desertum esse imaginem nationis Iudaeorum vastatae, meliorem desiderantis atque expectantis conditionem. Ergo segmenti nostri Hof. 2, 16 verba sic sunt transferenda: *Certissime equidem persuadebo illi, eamque reducam vastatam, id est, terris incultis et sicutosis similem, ac propterea miserabilem et deplorandam, et consolabor illam.*

§ XV.

Exponitur Hof. 2, 17.

Explicatio segmenti sequentis itidem habet aliquam difficultatem, quod a Viro S. R. Dathio sic transfertur: "Reddam ei tunc vineas suas, atque vallis illa Achor spem etiam ei ostendet. Tunc non aliam se, quam a prima iuuenta, geret, cum quidem ex Aegypto esset egressa." Nos quidem versus hunc sic conuertimus: *Tunc reddam ei agros suos lactiores, atque ipsam vallem perturbatorum (Ios. 7, 24) tanquam principium spei, tum obsequetur sicut tempore seruitutis suae, quo videlicet ascendit e terra Aegyptiaca.* Verbum נָעָרָה commodè ab Aquila hic exponitur per ὑπακούσει *obediens*, teste Hieronymo ad h. l. Prope abest Theodotion, qui, ut idem Hieronymus refert, posuit ἀποκριθήσεται, *respondens*, id est, faciet quae iubentur. Nomen נָעָרָה exposui per *seruitutem*. Illud quidem vulgatum et notum est נָעָר, Graecorum ἡπίος et πᾶσις, Latinorumque *puer*, proprie ad aetatem, deinde ad conditionem seruilem pertinere, cui subiecti essent apud Hebraeos, Graecos et Romanos omnes filii filiaeque.

Id 6020

(I)

X 2284726

v. 18

mt

B.I.G.

Farbkarte #13

Q. D. E. V

PRÆMISSA

ALIQVOT HOSEAE PROPHETAE

LOCORVM EXPOSITIONE

III

EXAMEN AVTVMNALE

DEO IUVANTE IN ILL. GYMNAS. CASIMIR

ACADEM. CVM ORATIONE CENSORIA

A. D. XXX. SEPT. I. ET II. OCTOBRIS

IN SCHOLA SENATORIA AVTEM

A. D. III. IV. OCTOBR. MDCCLXXXVI

MARENDVM

INDICVNT

DIRECTOR

ET

RELIQVI PROFESSORES

COBVRGI

EX OFFICINA PRIVILEGIARIA AHLIANA

21

C

